

EKONOMIAREN GARAPEN, JASANGARRITASUN
ETA INGURUMEN SAILA
Ingurumen Jasangarritasuneko Sailburuordetza
Ingurumen Kalitatearen eta Ekonomia Zirkularraren
Zuzendaritza

DEPARTAMENTO DE DESARROLLO ECONOMICO
SOSTENIBILIDAD Y MEDIO AMBIENTE
Viceconsejería de Sostenibilidad Ambiental
Dirección de Calidad Ambiental y Economía
Circular

Ebazpena, 2024ko apirilaren 23koa, Ingurumen Kalitatearen eta Ekonomia Zirkularraren zuzendariarena, zeinaren bidez ingurumen-inpaktuaren azterketaren irismen-dokumentua egiten baita Dimako (Bizkaia) Oba eta Indusi ibaien egokitzapen hidraulikorako proiekturako. Uraren Euskal Agentzia da proiektuaren sustatzailea.

AURREKARIAK

2024ko urtarrilaren 12an, Uraren Euskal Agentziak eskaera bat aurkeztu zion ingurumen-organoari, Dimako (Bizkaia) Oba eta Indusi ibaien egokitzapen hidraulikorako proiektuari buruzko ingurumen-inpaktuaren azterketaren irismen-dokumentua egiteko, Uraren Euskal Agentziak sustatua, Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legean eta Euskadiko Ingurumen Administrazioaren abenduaren 9ko 10/2021 Legean xedatutakoa betez.

Ingurumen-organoak abenduaren 9ko 10/2021 Legearen 68.1 artikuluan aipatzen den kontsulta-izapidea egin zuen eta horren emaitza espedientean dago jasota. Era berean, izapidearen hasieraren berri eman zitzaion Uraren Euskal Agentziari.

Halaber, espedientean jasota dagoen dokumentazioa eskuragarri jarri zen Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Sailaren webgunean, haren gainean interesa zuen orok aukera izan zezan ingurumen-arloan egoki iritzitako oharrek egiteko.

Jasotako txostenak aztertuta, egiaztatu zen ingurumen-organoak bazituela behar beste judizio-elementu ingurumen-inpaktuaren azterketaren irismeneko dokumentua egiteko, abenduaren 9ko 21/2013 Legeak 34.5 artikuluan dionaren arabera.

ZUZENBIDEKO OINARRIAK

Euskadiko Ingurumen Administrazioaren abenduaren 9ko 10/2021 Legearen 60. artikuluan xedatutakoaren arabera, lege horren xedea da oinarriak ezartzea ingurumenean eragin nabarmena izan dezaketen proiektuen ingurumen-ebaluazioa arautzeko, eta ingurumena babesteko maila handia bermatzeko, garapen jasangarria sustatzeko asmoz.

Abenduaren 9ko 10/2021 Legearen 76. artikuluan ezarritakoa aplikatuz, ingurumen-inpaktuaren ebaluazio arrunta egingo zaie arau horren II.D eranskinean zerrendatutako proiektu publikoei edo pribatuei. Ebazpen honen xede den proiektua II.D eranskinaren 7.g) epigrafean jasota dago: «Ibaiak bideratzea eta ibilguen ibilbidea aldatzea, egoera naturalean ubidea, gutxienez, 250 metro luze denean».

Abenduaren 9ko 10/2021 Legearen 68. artikuluan eta abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 34. artikuluan xedatutakoaren arabera, ingurumen-inpaktuaren ebaluazio-prozedura arrunta hasi aurretik, proiektuaren sustatzaileak ingurumen-organoari eskatu ahal izango dio, organo substantiboaren bidez, ingurumen-inpaktuaren azterketaren irismen-dokumentua egiteko. Horretarako, sustatzaileak organo substantiboari aurkeztuko dio ingurumen-inpaktuaren

Donostia 1 - 01010 Vitoria-Gasteiz

Orrialdea: 1/17

azterketaren irismena zehazteko eskaera, proiektuaren hasierako dokumentuarekin batera. Organo substantiboak, aurkeztutako dokumentazioa nahikoa dela formalki egiaztatu ondoren, ingurumen-organoari igorriko dio, ingurumen-inpaktuaren azterketaren irismen-dokumentua egin dezan, pertsona interesdunei eta eragiten dien administrazio publikoei kontsulta egin ondoren.

Azkenik, ingurumen-inpaktuaren azterketaren irismena zehazteko, abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 35. artikuluan eta VI. eranskinean zehaztutako eskakizunak hartu dira kontuan.

Orain arte ezarritakoari jarraikiz, espedienteko txostenak aztertu, eta honako hauek guztiak ikusi dira: 10/2021 Lege Orokorra, abenduaren 9koa, Euskadiko Ingurumen Administrazioarena; 21/2013 Legea, abenduaren 9koa, Ingurumen-ebaluazioari buruzkoa; 68/2021 Dekretua, otsailaren 23koa, Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duena; 39/2015 Legea, urriaren 1ekoa, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearena; 40/2015 Legea, urriaren 1ekoa, Sektore Publikoaren Araubide Juridikoarena, eta aplikatzekoa den gainerako araudia. Horiek horrela, bada, honako hau

EBAZTEN DUT:

Lehenengoa.– Dimako (Bizkaia) Oba eta Indusi ibaien egokitzapen hidraulikorako proiektuaren (aurrerantzean, proiektua) ingurumen-inpaktuaren azterketaren irismen-dokumentua egitea, ingurumen-ondorioetarako bakarrik, honako baldintza hauetan:

1. Proiektuaren ingurumen-ebaluazioaren alderdi garrantzitsuak:

Proiektuaren xedea da Kantauri Ekialdeko Demarkazio Hidrografikoaren Uholde Arriskua Kudeatzeko Planaren (UAKP) 2. zikloan aztertutako irtenbideak eta jarduketak garatzea (2022-2027 zikloari dagokionez) Oba eta Indusi ibaiek bat egiten duten eremurako, Dimako (Ugarana) udalerriaren hegoaldeko mugan.

Gaur egun, uholde-arriskuari dagokionez bereziki kalteberak diren bi eremu daude: Dima-Ugaranako ikastetxea eta frontoia, Oba ibaiaren eskuineko ertzean; eta Indusi ibaiaren ezkerreko ertzean dagoen adinekoen egoitza, Oba ibaiarekin bat egiten duen lekutik ibaian gora.

Zehazki, jarduketa-eremua Igorre izeneko (ES017-BIZ-2-1) Uholde Arrisku Handiko Eremuan (UAHE) sartzen da, eta UAKPk hainbat irtenbide proposatzen ditu proiektuaren eremurako, hala nola zubia ordezkatzeko, bi ibilguetako sekzioa handitzea eta lubetak eraikitzea.

Zentzu horretan, Dimako Oba eta Indusi ibaien egokitzapen hidraulikorako proiektuak jarduketa horiek garatzen ditu, eta honako hau proiektatzen du:

- BI-3543 errepidetako zubia (PK 4+720) 20-30 metroko argia duen bao bakarreko beste batekin ordezteko.
- Oba ibaia egokitzea eta haren edukiera handitzea. Ezkerreko ertza aldatuko da, 3H:2V ezpondak jarrita, ibilguaren ohetik metro bateko altueraraino. Bertan, 4-5 metroko zabalerako alboko aulki bat sortuko da, emari handirako ibilgu gisa balioko duena. Aulki horretatik, lursail naturalarekiko trantsizioa ere modu berean egiten da, 3H:2V ezpondekin. Indusi ibaian ere egingo da sekzio mota hori, Oba ibaiarekin bat egiten

duenetik zubi berriraino, eta bi ibaiek bat egin aurreko lehenengo metroetan ibaian gora.

- Alboko lubeta bat jarriko da Oba ibaiares eskuineko ertzear, Dima-Ugarana ikastetxea 50 urteko uraldirako babesteko, gehienez 1 metroko altuerakoa.
- Lubeta bat jarriko da Arratiako Egoitza adinekoen egoitzaren inguruan, gehienez ere 1 metroko altuerakoa.

Ibilguen egokitzapenari dagokionez, Oba ibaian 5 metro zabal inguruko uraldietarako berma edo ibilgu bat sortuko da ezkerrealdean; berma edo ibilgu hori egungo ibilguaren kota baino 0,5 metro gorago egongo da, gutxi gorabehera. Horretarako, ertz horretan dagoen harri-lubetaen zati bat eraitsiko da, eta lehen deskribatutako kota-diferentzia gairiditzen duen 0,5 metroko oin bat bakarrik mantenduko da. Bestalde, eskuineko ertzear lehendik dagoen harri-lubeta mantenduko da, eta haren gainean 0,5 metroko altuerako betelan edo lubeta berri bat sartuko da ikastetxetik gora. Ibaian behera, ikastetxearen parean, metro bateko altuerako euste-horma bat egingo da 100 urteko errepikatze-denborako uraldietatik babesteko.

Indusi ibaian jatorrizko ibilgua mantenduko da, Oba ibaiarekin bat egiten duen eremura iritsi arte. Bertan, ezkerreko ertzetik pixkanaka irekiko da, bi ibaiek bat egiten duten puntuaren ondoren, ibilguaren zabalera osoa gaur egungoa baino 7 metro zabalagoa izan arte. Zabalera hori lortzeko, gaur egungo ohea beheratuko da eta zabalera aldakorrek bermak sortuko dira; horiek emari txikiko ibilguaren ohearen gainetik 0,5 metrora egongo dira. Era berean, bi ibaien arteko elkargunean, ohea beheratzean beharrezkoa izango da lehendik dagoen harri-lubeta ordezkatzeara. Aurkeztutako dokumentazioaren arabera, proiektatutako handitzeekin ezin dira ondoko lurak 100 urteko errepikatze-denborako uraldietatik babestu.

Indusi ibaian ere, ibaian gora, adinekoen egoitzaren parean, 1,10 metroko babes-horma egingo da ezkerrealdean, 100 urteko errepikatze-denborako uraldietatik babesteko.

Bi ibilguk bat egin ondoren, lehen deskribatutako ibilguaren konfigurazio berarekin jarraituko da, eta zabalera aldakorrek bermak sortuko dira bi aldeetan. Gainera, eskuineko ertzear ur-bazterreko bide bat ezarriko da, zubiaren azpitik joango dena, ibaian behera dagoen bideari jarraipena emateko.

Indusi ibaiaren gaineko zubiaren ordeiz (BI-3543 errepidea), 20-30 metroko argia duen zubi berri bat jarriko da. Zubi berri horrek 1,90 metroko ertza eta 5,5 eta 4,9 m inguruko estribuak izango ditu.

Alternatiben azterketa

Aurkeztutako dokumentazioan, 0 eta 0' alternatibak jasotzen dira, gaur egungo egoera mantentzearekin bat datozenak. Dena den, aukera horiek baztertu egin dira, ez luketelako hobetuko eremuaren gaur egungo uholde-arriskua.

Horien aurrean, 1. alternatiba bakarra aurkeztu da, uholde-arriskua hobetzeko proiektatutako jarduketak gauzatzea. Lortu nahi den helburua kontuan hartuta, ez dira proposatutako jarduketarako irtenbide edo kokapen desberdinak planteatzen; aitzitik, dimentsio edo tamaina desberdinak aztertzen dira proiektatutako berma handitzeko.

Zehazki, dokumentazioan adierazten da, jarduketa-eremua hiru zatitan banatu ondoren (bi ibaiek bat egiten duten puntua, Oba eta Indusi), horietako bakoitzerako bost ereduren jarrera hidraulikoa kalkulatu dela (bermaren zabalaren bost handitze desberdin), eta ondorioztatu da

irtenbiderik onena 7 metroko berma bat egitea dela Oba eta Indusi ibaiak bat egiten duten puntuan, 5 metroko berma bat egitea Oba ibaiaren ibilguan, eta bermarik ez sortzea Indusin, Oba ibaiarekin bat egin aurretik, BI-3543 errepideko zubia ordezkatzearaz gain.

Aurkeztutako dokumentazioaren arabera, alternatibek eragindako inpaktua antzekoa izango da, eta horietan guztietan ibaiertzeko landarediari eragiten zaio. Hala ere, lur-mugimenduen bolumenean eta lurzorua okupazioan desberdintasunak aurreikusten dira, egindako bermaren tamainaren arabera. Zentzu horretan, adierazi da hartutako irtenbidearekin ratio hobea lortzen dela lortu nahi den hobekuntza hidraulikoaren eta ingurumenean eragindako kalteen artean.

Hasierako dokumentuak adierazten du Indusi eta Oba ibaiak bat egiten duten gunean mozketak bat egitea baloratu dela; dena den, horrek ez ditu konpontzen uholde-arriskuaren arazoak, eta are gehiago eragiten du ingurumenean. Horregatik, aukera hori baztertu egin da.

Jarduketa Oba eta Indusi ibaietan egingo da, bi ibaiak bat egiten duten puntuan. Bi ibaiak Dimako herrigunetik gertu igarotzen dira, eta bideratze-maila handia dute. Zehazki, jarduketaren xede den Oba ibaiaren zatiak 2,5 metro zabaleko trazadura zuzena du, eta bi ertzetan ezpondak ditu (zenbait puntutan bi metroko altuerara iristen dira). Bestalde, Indusi ibaiak ere harri-lubetak ditu ertzetan. Ezaugarri horiek mugatu egiten dute jarduketa-eremuaren naturaltasun-maila.

Hauek dira ingurunearen baldintzatzaile nagusiak:

- Oba eta Indusi ibaiak Ibaizabalen unitate hidrologikoan daude, Kantauri Ekialdeko Demarkazioko Erkidego arteko Arroen eremuan. Zehazki, ES066MAR002800 Indusi azaleko ur-masaren isuri-arroan. Oba ibaiak (Bolinaga ere deitzen zaio) Indusirekin bat egiten du jarduketa-eremuan.

EAEko Ibaiak eta Errekak Antolatze Lurralde Plan Sektorialaren arabera, azterketa-eremuko ibilguek 10 eta 50 km² arteko isurtze-arroko azalera dute, hau da, I. mailako zatiak dira.

Hirigintza-osagaiari dagokionez, jarduketa-eremuaren barruan eremu garatuen ertzak identifikatu dira, hirigintza-garapen berriak eta landa-eremuko ertzak izan ditzaketenak. Era berean, ondo kontserbatutako landaredi-guneak identifikatu dira Indusi ibaiaren ertzeko hainbat zatitan.

- Lurpeko urei dagokienez, eremua bat dator Hegoaldeko antiklinorioa (ES017MSBT017-006) ur-masako Balmaseda-Elorrio kuaternarioko sektorearekin. Gainera, interes hidrogeologikoko eremu baten barruan dago.
- Porositatea dela eta iragazkortasun handia duten azaleko alubioi-metakinen gainean dago jarduketa-eremua, eta akuiferoen kutsadurarekiko kalteberatasuna handia edo ertaina da.
- Aurkeztutako dokumentazioaren arabera, BI-3543 errepideko zubitik ibaian behera proiektatutako jarduketetatik gertu, hondeatutako putzu bat identifikatu da eta, ibaian behera metro gutxira, lurrazaleko ur-harpen bat.
- Kantauri Ekialdeko Plan Hidrografikoko gune babestuen erregistroari dagokionez, proiektua bat dator honako elementu hauekin:
 - Indusi ibaia hornidura-harguneak dituen ur-masa bat da.
 - Oba ibaiarekin bat egin aurretik, Indusi ibaia ingurumen-intereseko zati bat da.

- Indusi eta Oba ibaiak espezie mehatxatuen interes bereziko eremuak dira, zehazki, bisoi europarrarenak.
- Ibilguen tipologia oso aldatuta dago eta ibilbidearen zati handi batean bideratuta daude; gainera, Dimako herriguneak hartzen du ingurunea. Ezaugarri horiek eremuaren naturaltasuna mugatzen dute, baina, hala ere, gaur egun *Alnus glutinosa* eta *Fraxinus excelsior* baso alubialaren zatiak identifikatu dira Indusin, eta Batasunaren intereseko lehentasunezko habitat bat da (HIC 91E0*); haren ezkerraldean, Oba ibaiarekin bat egin ondoren, *Quercus robur* nagusi den baso azidofiloaren masa bat dago. Bestalde, Oba ibaiaren ezkerreko ertzean altitude baxuko sega-belardi elkorren Batasunaren intereseko habitata dago (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) (BIH 6510), eta ibaiaren hurbil-hurbileko ertzak ere ibaiertzeko landarediak hartzen ditu.
- Faunari dagokionez, azterketaren xede den eremuan hiri-inguruneekin eta hiri-periferiako inguruneekin lotutako espezieak egotea espero da. Arrain-faunari dagokionez, eta EAEko ibaien egoera biologikoaren jarraipen-txostenekin bat etorritz, gabeziak daude, amuarrainaren eta ezkailuaren dentsitate txikiak direla eta. Bestalde, Indusi eta Oba ibaiak bisoi europarraren interes bereziko eremu gisa katalogatuta daude (*Mustela lutreola*), espezie hori kudeatzeko planaren arabera.
- Proiektuaren eremuan ez dago Natura 2000 Sareko eremurik edo bestelako naturagune babesturik, ezta beste katalogo batzuetako natura-intereseko lekurik ere (EAEko naturagune garrantzitsuen katalogo irekia eta LAGetan jasotako natura-intereseko guneen zerrenda). Era berean, ez dago igarobide ekologikorik, nahiz eta Indusi ibaia EAEko azpiegitura berdeen bilbe urdinaren zati gisa identifikatu.
- EAEko Nekazaritza eta Basozaintzako Lurralde Plan Sektorialaren arabera, BI-3543 errepideko zubiaren atzean dagoen Indusi ibaiaren ezkerraldea bakarrik dago sailkatuta lurzoru urbanizaezin gisa, Nekazaritza eta Abeltzaintza eta Trantsizioko landa-paisaiaren kategorietan. Jarduketaren xede diren bi ibilguen ertzetako gainerako lurrak hiri-lurzoruak dira.
- Proiektuaren eremua «Igorreko Eremu Funtzionalaren Lurralde Plan Partzialeko Paisaiaren Katalogo eta Zehaztapenen» UP2.4-DIMA Paisaia Unitatearen barruan dago, eta azterketa-eremuan, Oba eta Indusi ibaiak «paisaia-interes bereziko eremu» (AEIP 2.2.E) gisa identifikatzen dira; horietan, paisaia-kalitatearen helburua da «funtzionalitate ekologikoa galdu duten ibaiertzak birnaturalizatzea eta lehengoratzea» (PKH 9).
- Kultura-ondareari dagokionez, proiektuaren eremuan ez da identifikatu kultura-ondare gisa aitortutako elementurik. Tokiko interesa duten kultura-ondareko hainbat elementu daude, baina, hala eta guztiz ere, horietan ez da jarduketarik aurreikusten.
- Ingurumen-arriskuei dagokienez, baztertu egin dira SEVESO enpresetatik hurbil egotearen ondoriozko arrisku kimikoarekin lotutakoak, edo trenbidez eta errepidez salgai arriskutsuak garraiatzearekin lotutakoak, baita baso-suteak edo higadura-arriskuak ere.

Proiektatutako jarduketaren muturretik ibaian behera, lurzorua kutsa dezaketen jarduerak izan dituzten edo dituzten lurzoruen EAEko inbentarioan dagoen lurzati bat dago, 48026-00001 kodearekin identifikatua. Hala ere, aurkeztutako dokumentazioaren arabera, ez dago aurreikusitako jarduketaren eremuan.

Aitzitik, jarduketa-eremuan uholde-arriskua da baldintzatzaile nagusia. Eredu osoa ibilguen lehentasunezko fluxu-eremuaren barruan dago, eta ubideen ahalmen hidrauliko mugatua eta buxadurak direla eta (inguruan dagoen zubia, adibidez), ur-laminaren igoera handiak eragiten dituzte 10, 100 eta 500 urteko errepikatze-denborako uraldietan. Zentzu horretan, eta arestian aipatu den bezala, eremua Igorre UAHEaren barruan (ES017-BIZ-2-1) dago eta IAKPk hainbat irtenbide proposatzen ditu proiektuaren eremurako.

A priori, eta beste batzuei kalterik egin gabe, proiektuaren garapenak eragindako ondorio nagusiak ibilguaren barruan egingo diren jarduketekin lotuta daude, zenbait tartetan eta ertzetan aurreikusitako ibilguaren ohea erregularizatzeagatik: bermak induskatzea, lehendik dauden egiturak eraistea (harri-lubetako eta zubiko hormak), edo horma berriak, lubetak eta bao handiagoko zubia eraikitzea eta abar.

Jarduketa horien ondorioz, ibilgua eta ibaiertzak induskatu behar dira, ibaiertzetako lurrak mugitu behar dira, intereseko ibaiertzeko landaredia kendu behar da, edo partikula esekien emisioak egingo dira eta kutsatzaileak isuriko dira ibilgura. Horrek guztiak eragina izan dezake eragindako ur-masen egoera edo potentzial ekologikoa definitzen duten kalitatezko elementuetan, baita bisoi europarrarentzat interes berezia duen habitatean ere. Beste inpaktu batzuen artean, zaraten eta hautsen emisioak eragindako eragozpenak daude —bereziki garrantzitsuak, erabilera sentikorren inguruetan gertatzen direlako, hala nola etxebizitzan, ikastetxearen eta adinekoen egoitzaren inguruetan— baina baita sortutako hondakinak, espezie exotiko inbaditzaileak ugaltzeko arriskua eta abar ere.

Aurkeztutako dokumentazioaren arabera, Oba ibaiaren ibilgua handitzeak gaur egun nekazaritzakoa den 1.400 m² inguruko lurzoruari eragingo lioke, nahiz eta hiri-lurzoru finkatu gisa sailkatuta egon. Guztira, 4.900 m³ lur mugitzea aurreikusten da, eta horietatik 880 m³ *in situ* balorizatuko dira.

Proiektuaren xedea positiboki baloratu da, eta hura gauzatu ondoren murriztu egingo da eremuak uholdeei aurre egiteko duen arriskua. Zehazki, identifikatutako erabilera kalteberenak (Dima-Ugarana ikastetxea, frontoia eta adinekoen egoitza), gaur egun 10 urteko errepikatze-denborako uraldien aurrean kalteberak direnak eta lehentasunezko fluxu-eremuan sartzen direnak, babestuta geratuko dira 100 urteko errepikatze-denborako uraldien aurrean.

2. Ingurumen-inpaktuaren azterketaren zabalatasuna, xehetasuna eta zehaztasuna:

Ingurumen-inpaktuaren azterketak bete egin beharko ditu, gutxienezko edukiei eta egiturari dagokienez, Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legeak 35. artikuluan eta VI. eranskinean xedatzen dituztenak.

Aurrekoari jarraituz, egiten diren apartatuek eskema metodologiko honi jarraitu behar diote:

1. Proiektuaren deskribapen orokorra eta lurzoruak eta beste natura-baliabide batzuek etorkizunean izango duten erabileraren aurreikuspena. Lur-mugimenduen, sortuko diren hondakin eta isuri moten eta kopuruen eta horien ondoriozko materia- edo energia-emisioen balioespena.
2. Aztertutako alternatiba nagusiak azaltzea, zero alternatiba barnean hartuta (proiekturik ez egitea, alegia), eta hartutako irtenbidearen alde egiteko arrazoi nagusiak justifikatzea, proiektuak eragindako ingurumen-ondorioak kontuan hartuta.
3. Ingurumen-inbentarioa egitea eta interakzio ekologiko edo ingurumen-interakzio garrantzitsuenak deskribatzea.

4. Inpaktua identifikatzea, kuantifikatzea eta neurtzea: ebaluatuko da ea zer-nolako eragina izan dezakeen proiektuak, zuzenean nahiz zeharka, biztanlerian, giza osasunean, floran, faunan, biodibertsitatean, geodibertsitatean, lurzoruan, zorupean, airean, uretan, faktore klimatikoetan, klima-aldaketan, paisaian eta ondasun materialean (ondare historiko-artistikoa eta arkeologikoa barne), ingurumenaren gaineko ondorioak kontuan hartuta. Halaber, arreta jarriko zaio faktore guztien arteko interakzioari, proiektua egikaritu, ustiatu eta, hala badagokio, eraitsi edo bertan behera uzteko fase guztietan.

Proiektuaren ondorioz gainazaleko ur-masa batean aldaketa hidromorfologikoa edo lurpeko ur-masa baten maila-aldaketa gertatzen bada epe luzera, eta horrek haren egoera edo ahalmena ona izatea eragozteko edo hondatzeko arriskua badakar, apartatu espezifiko bat gehituko da, eragindako ur-masen egoera edo ahalmena definitzen duten kalitate-elementuetan epe luzera izango dituen ondorioak ebaluatzeko.

5. Proiektuaren kalteberatasuna. Istripu larri edo hondamendi handiren bat gertatzeko arriskuarekiko kaltebera izatearen ondorioz proiektuak ingurumenean sor ditzakeen kalte adierazgarrien deskribapena, kasuan kasuko proiektuari dagokiona.
6. Ingurumenaren gaineko ondorio kaltegarriak prebenitzeko, zuzentzeko eta, hala badagokio, konpentsatzeko neurriak.
7. Ingurumena zaintzeko programa.
8. Azterketaren laburpena eta ondorioak, erraz ulertzeko moduan. Beharrezkoa bada, azterketa egitean izandako zailtasun tekniko eta informatiboen berri emango da.

Oro har, abenduaren 9ko 21/2013 Legearen VI. eranskinean zehazten dira ingurumen-inpaktuari buruzko azterketa egiteko baldintzak.

Proposatzen diren jarduketan eta ziurrenik kalteak jasango dituen ingurunearen ezaugarriak direla eta, eta egindako kontsulten emaitzak ikusita, ingurumen-inpaktuaren azterketak aipatutako apartatuak garatu beharko ditu, ondoren adierazitako zabaltasunarekin eta xehetasun-mailarekin.

2.1. Proiektuaren eta horrekin lotutako ekintzen deskribapena

Ingurumen-inpaktuaren azterketak xehetasun-maila nahikoa duen proiektuaren deskribapen bat izan behar du barne, bai eta denboran zehar aurreikusten diren beharren azalpen bat, lurzorua eta bestelako natura-baliabideen erabilerari dagokionez. Halaber, jardueren ondorioz sortuko diren materia- edo energia-hondakin, isuri eta emisioen mota eta kopurua kalkulatu behar ditu, eta, zehazki, ingurumen-baldintzetan eragin garrantzitsuak izan ditzaketen ekintzak identifikatu behar ditu azterketa xehatu baten bitartez, bai exekuzio fasea bai funtzionamendu fasea aintzat hartuta.

Ingurumen-inpaktuen bat izan dezaketen proiektuko ekintza guztiak identifikatu behar dira, babes- eta zuzenketa-neurri egokienak hartzen direla bermatze aldera.

Saihestu eta zuzendu nahi diren kalteak, bai proiektuak proposatutako jarduketatik beretik bai berezkoak zaizkion jarduera osagarri guztietatik etor daitezke, bereziki, honako hauetatik: lehendik dauden sarbideak egokitzetik, obrarako instalazio osagarriak eta material-hornidurak kokatu eta ezartzetik, erabili beharreko makinengatik, lurra atera eta metatzeagatik eta soberakinak kudeatzetik.

Jarduketa horiek guztiak xehetasun-maila nahikoarekin definitu beharko dira, proiektua gauzatzeak ingurumenean izan litzakeen ondorioak kalkulatzeko eta prebentzio- eta zuzenketa-neurri egokiak diseinatu ahal izateko, hartara hautemandako ingurumen-eraginak modu eraginkorrean murriztu, desagerrarazi edo konpentsatzen direla bermatuta.

Aurrekoa kontuan hartuz, eta ebaluatzen ari den proiektuaren ezaugarriak ikusita, xehetasunez azaldu beharko dira alderdi hauek, besteak beste:

- Proiektuaren eraginpeko eremuaren kokalekua eta mugaketa.
- Egungo egoeraren deskribapena.
- Jarduketak zehaztea eta aurreikusitako obra guztiak deskribatzea (lehendik dauden egiturak eraistea, ibilgua handitzea, egitura berriak eraikitzea, etab.). Proposatutako esku-hartze guztien eta horiek eragindako gainazalen deskribapen xehea. Oinplanoko trazadura, luzetarako eta zeharkako profilak, sekzio motak, ertzak babesteko egiturak eta fabrika-obrak.
- Besteak beste, hondeaketa-azalerak, -kotak eta -bolumenak definitzea, ibaiertzak, ezpondak, bermak eta lubetak handitzeko, ibilguaren hondoa behertzeko eta lorra ateratzeko.
- Zubi berria egiteko eraikuntza-metodologia eta behar diren obrak definitzea.
- Proiektuaren eremuan aurreikusitako ibaiertzeko oinezkoentzako bidea deskribatzea eta oinplanoan trazatzea.
- Ezponda, berma eta lubeta berrietarako proiektatutako eraikuntza-tipologia definitzea.
- Obra faserako aurreikusitako eraikuntza-teknikak, ibaiari kalterik ez egiteko jarduketak aurreikusi diren ibilgu-zatietan; esaterako, lehorrean lan egiteko ur-hesiak eraikitzea.
- Lur-mugimenduak: lur-mugimenduak egiteko lanen deskribapena, egiteko modua eta materiala baztertzeko eta bitarteko metatzerako aurreikuspenak. Lur-mugimenduen balantzea egitea, eta obra-ingurunetik kanpo kudeatu beharreko indusketa-lanen soberakinak zenbatzea. Soberakinak garraiatzeko aukeratu diren ibilbideak, lurrak biltegitartzeko garraioek sorrarazten dituzten ondorioak aztertuta.
- Soberakin berriak biltegitatu beharra aurreikusten bada, kontuan hartu beharko da horretarako proiektuak otsailaren 24ko 49/2009 Dekretuak agindutakoaren arabera egin behar direla (49/2009 Dekretua, otsailaren 24koa, hondakinak hondakindegietan biltegitatuta eta betelanak eginda ezabatzea arautzen duena), eta, beraz, dekretu horren 26. artikuluan zehazten diren ur- eta biodibertsitate-gaietan eskuduntza aitortzen zaien organoen txosten nahitaezko eta lotesleetatik eratorritako emaitza, baldintza eta neurriak ere bildu behar direla haietan.
- Proiektuaren fase guztietan sortutako hondakinak eta haien helmuga, lur-mugimenduen soberakinak barne. Obrak egin bitartean eraikitze- eta eraispén-jardueren ondorioz sortutako hondakinak honako bi xedapen hauen arabera kudeatuko dira: 105/2008 Errege Dekretua, otsailaren 1ekoa, Eraikuntza eta eraispén hondakinen ekoizpena eta kudeaketa arautzekoa; eta 112/2012 Dekretua, ekainaren 26koa, Eraikuntza eta eraispén hondakinen ekoizpena eta kudeaketa arautzekoa.

- Obrarako instalazio osagarrien kokapena: makineria-parkeak, lurrak eta obrarako materialak metatzeko guneak, hormigoi-makinak eta kamioien gurpilak garbitzeko guneak, bulegoen eta langileen instalazioak eta abar.
- Ibilgurako sarbideen trazadura. Pista berriak edo sarbideak egokitzeko beharra, eta horien ezaugarriak.
- Obra-aldiko trafikoa, aurreikusten den trafikoaren zenbatespena eta aukeratu diren ibilbideak, obrek egungo trafikoan norainoko eragina izan dezaketen eta nolako eragozpenak eratortzen diren zehaztuta.
- Aurreikusten den obra-iraunaldia eta obraren plana (haren faseetako bakoitzaren iraunaldia, halakorik balego).
- Obren eraginpeko guneetan ezarritako paisaia-lehengoratzearen deskribapena.

Proiektua behar bezala deskribatzeko beharrezkoak diren xehetasun-planoak aurkeztuko dira, gutxienez honako hauek barne hartuta:

- Kokapen geografikoaren plano georeferentziaduna.
- Egin behar diren jarduketaren oinplanoko planoak. Proposatutako jarduketek behar bezala zehaztuta eta bereizita egon behar dute, ur-hesien edo antzekoen kokapena barne, hala badagokio.
- Planoak luzetarako eta zeharkako profilekin, eta proiektuak eragindako zatietako ibilguaren sekzio tipoak.
- Ibilgurako sarbideen trazadura planoan.
- Obrako instalazio osagarrien kokapen-planoa.
- Paisaia lehengoratzeko eta integratzeko proposamenen planoak.

2.2. Aztertutako alternatibak azaltzea eta egin den hautua justifikatzea

Ingurumen-inpaktuaren azterketak barne hartu behar du ingurumenerako egokienak diren alternatiba teknikoki bideragarrien azterketa, eta horien konparaziozko balorazioa egin behar du, 0. alternatiba edo ez jardutekoa barne. Proposatutako irtenbidea justifikatu beharko da, eta jarduketaren dimentsioari eta hedadurari ez ezik, aipamena egin beharko die dauden irtenbide tekniko guztiei ere.

Zentzu horretan, besteak beste, ingurumenaren eta teknikaren ikuspegitik irtenbiderik desiragarriena zein den aztertu eta baloratuko da, jarduketaren xede diren ibaien tartearen ahalmen hidraulikoa hobetzeko eta ibilguaren eta ibaiertzaren luzetarako konektibitatea berreskuratzeko.

Horrela, ezponda, berma eta lubeten eraikuntza-tipologiari dagokionez, bioingeniaritza-teknikei emango zaie lehentasuna, horiek landareztatuz, betiere lortu nahi den ahalmen hidraulikoaren hobekuntzari eragozpenik egiten ez badiote.

Horrez gain, proiektatutako ibaiertzeko oinezkoentzako bidea egitea egokia dela justifikatu beharko da, eremuaren gaur egungo egoera mantentzearen aurrean, edo ibaiertzeko landaredia lehengoratzeko aukera.

Aukerarik onena hautatzeko, askotariko irizpideak jasotzen dituen azterketa global bat egingo da, alderdi ekonomikoak ez ezik, gizarte- eta ingurumen-alorrak ere aintzat hartuta.

Alternatibak aztertzekeo prozesuan, honako hauek hartuko dira kontuan, besteak beste: ibilguari eragindako kaltea, landarediaren erasana, lur-mugimenduak eta lortu nahi den hobekuntza hidraulikoa.

Atala bukatzeko, hautatutako alternatiba argudiatu beharko da, eta, horretarako, bermatu beharko da hautatutako aukera bideragarria dela bai teknikoki bai ingurumenari dagokionez, eta ahalegina egingo dela ahalik eta eraginik txikiena izan dezan ingurumenaren osagaian.

2.3. Ingurumen-inbentarioa egitea eta interakzio ekologiko garrantzitsuenak deskribatzea

Atal honetan, eremua deskribatuko da, osagai baliotsuenak eta proiektuko ekintzen eragina gehien jasan dezaketenak nabarmenduta. Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legeak xedatzen duena betez, proiektua egin aurretik lekuaren egoera eta ingurumen-baldintzak aztertuko dituen txostena ere sartu behar da, baita oraingo ingurumen-egoera eta ebaluatzen den proiektutik eratorritako jarduketaren ondoriozko egoera alderatzeko azterketa bat ere, aztertutako alternatiba bakoitzaren kasuan.

Ingurumen-inbentarioa apartatuz apartatu baloratuko da. Balorazio horretan, elementuen garrantzi erlatiboa aztertuko da erreferentzia-esparru baten barnean (tokiko mailan, eskualdekoan eta abar).

Kasu guztietan, datuak eskuratzeko iturri dokumentalak adieraziko dira, material bibliografikoak izan, norberak prestatuak edo bestelakoak izan.

Orokorrean, ingurumen-inbentarioaren azalpena modu laburrean egingo da. Ekidin egingo dira ingurumen-inpaktuaren azterketaren ikuspuntutik ekarpenik egiten ez duten azalpen orokorrak, eta kontuan hartuko da proiektuak ingurumenean izan ditzakeen eraginak ulertzeko behar dena.

Ezertan eragotzi gabe aurretik esandakoa, proiektuaren eragin-eremuaren ezaugarriak ikusita, ingurumen-inbentarioak alderdi hauek jorratuko ditu:

- Geologia eta geomorfologia:
 - Proiektuaren eragin-eremuaren ezaugarri geologikoak eta geomorfologikoak. Baldintzatzaile geoteknikoak.
 - Interes geologiko/geomorfologikoa duten leku, gune eta eremuen identifikazioa.
 - Material litologikoen iragazkortasuna. Akuiferoen kalteberatasuna. Kalteberatasun handiko guneak, birkarga-guneak, hustutegiak eta abar identifikatzea, halakorik badago, eta gune horien eta proiektuaren arteko erlazioa.
- Lurrazaleko eta lurpeko hidrologia:
 - Sare hidrografikoa proiektuaren eragin-eremuan. Proiektuak eragindako ibilguen eta haien ertzen egoera.

- Akuiferoak eta interes hidrogeologikoko guneak kutsatzeko kalteberatasuna.
- Uren kalitatea. Proiektuak eragindako zatien egoera ekologikoa (biologikoa, fisiko-kimikoa eta hidromorfologikoa) zehaztea.
- Eremuan dauden ur-puntuak. Horien ezaugarriak deskribatzea, eta erabilera eta kokapenaren xehetasun-kartografia adieraztea.
- Eremuan dauden biozenosiak eta ekosistemak deskribatzea:
 - Atal horretan, eraginpeko komunitateak identifikatu, eta honako hauek adieraziko dira: kontserbazio-maila, egiturazko konplexutasuna, espezie bereizgarri, enblematiko edo adierazgarriak, etab. Kontuan hartuko da, bereziki, espezie mehatxatuak dauden, eskualde-mailan, Espainia mailan, Europa mailan nahiz nazioartekoan.
 - Ingurumen-inpaktuaren azterketak xehetasunez zehaztuko ditu, azterketa zehatz baten bidez, proiektuaren jarduerak eragindako intereseko habitat bakoitzaren eta landaredia autoktonoen masen azalera, haien osaera, kontserbazio-egoera eta balio ekologikoa. Bereziki, proiektuaren kalteak jasan ditzakeen ibaiertzeko basoaren azalerari eta kontserbazio-egoerari buruzko datuak emango dira. Prospekzioak egin beharko dira mehatxatutako flora eta flora exotiko inbaditzailea badagoen ala ez zehazteko.
 - Bertako faunari dagokionez, ingurumen-inpaktuaren azterketak, funtsean, xede izan behar du proiektuaren eragin-eremuan dauden edo egon daitezkeen fauna mehatxatutako espezieen habitatak zaintzea eta lehengoratztea. Baloratu beharko du eremuan interesekoa den edo mehatxatuta dagoen faunarako intereseko eremurik badagoen (hazkuntza-eremuak, babeslekuak eta elikadura-guneak). Alde horretatik, faunaren diagnostikoa osatzeko, fauna-talde guztiak barne hartzen dituzten azterketak egin beharko dira, proiektuaren eremuan dauden espezieei eta espazioaren erabilerari buruzko informazio zehatza lortzeko, eta bereziki bisoi europarra nabarmenduz. Hala badagokio, espezie horren kudeaketa-planek ezartzen dituzten xedapenak izan beharko dira kontuan.
 - Kalteak jasango dituzten landare- eta animalia-komunitateen azterketak honako alderdi hauek barne hartuko ditu:
 - Kontserbazio-maila. Egiturazko konplexutasuna. Landaretza naturala bertako espezieen ikuspuntutik eta haien estaldura-mailaren ikuspuntutik deskribatu beharko da.
 - Espezie katalogatuen eta babestuen presentzia.
 - Landare exotiko inbaditzaileen presentzia.
 - Beste alderdi sentikor batzuk.
- Paisaia
 - Inguruko paisaia-baliabideei dagokienez, paisaiaren kalitatearen eta hauskortasunaren azterketa egingo da.
- Kultura-ondarea

- Jarduketa-eremuaren inguruan dauden ondare arkitektonikoko eta arkeologikoko elementuen deskribapena egingo da.
- Dokumentazio grafikoa
 - Jarduketa-eremuaren ingurumen-inbentarioaren alderdi garrantzitsuenen irudi kartografiko georeferentziatuak txertatu beharko dira, hala eskala orokorrean nola xehatua, eta kasuan-kasuan erabili den eskala adierazi beharko dute.

2.4.- Inpaktuak identifikatzea eta baloratzea

Inpaktuen identifikazioa, kuantifikazioa eta balorazioa ingurumen-inbentarioaren elementuen eta inpaktuak sor ditzaketen proiektuko ekintzen arteko interakzioaren ondorio dira. Erasanaren garrantzia zenbatesteko, kontuan hartu behar dira proiektuak zuzenean nahiz zeharka erasango dien baliabideen kalitatea eta kantitatea.

Inpaktuen identifikazioa eta balorazioa ongi arrazoitu beharko da kasu bakoitzean, eta, horretarako, Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen VI. eranskinean adierazitako terminologia erabiliko da. Kasu horretan, funtsean, egungo egoera eta etorkizuneko konparatuko dira, zuzenketa-neurriak erabiliz.

Ingurumen-inpaktuak baloratzeko erabilitako zenbatesteko-prozesuak eta metodologiak aipatuko dira. Erabilitako adierazle edo parametroak aipatuko dira, ahal den heinean oro har onartutako arauak edo azterketa teknikoak erabiliz, inpaktu mota bakoitzaren arabera muga-balioak edo gida-balioak ezartzeko.

Inpaktuak baloratzeko, proiektutik eratorritako jarduketa guztiak hartuko dira kontuan, honako hauek barne: materialak betelanera eramateak eragindako zirkulazioak sortutako ondorioak, aldi baterako sarbideak eta iraunkorrak, instalazio osagarriak, lurren eta materialen aldi baterako metatzeak eta abar.

Zehazki, bestelakoak zertan eragotzi gabe, proiektuaren eta eraginpeko eremuaren ezaugarriak kontuan hartuta, ingurumen-inpaktuaren azterketak bereziki azpimarratu beharko du Oba eta Indusi ibaien afekzioarekin lotutako ingurumen-inpaktuen balorazioa eta natura-baliabideei eragindako ondorioak, landaredi natural autoktonoari eta faunari eragin dakizkiekeen ondorioengatik. Proiektuaren eraginpean dagoen landaredi mota bakoitzaren azalera kuantifikatuko da.

Era berean, proiektatutako jarduketaren ondorioz, Indusi ibaiaren (ES066MAR002800) eta Oba ibaiaren gainazaleko ur-masan aldaketa hidromorfologikoak gertatzeko arriskua dago epe luzera, eta horrek haren egoera edo ahalmena ona izatea eragozteko edo hondatzeko arriskua ekarriko du; hori dela eta, apartatu espezifiko bat gehitu beharko da, eragindako ur-masen egoera edo ahalmena definitzen duten kalitate-elementuetan (biologikoak, fisiko-kimikoak eta hidromorfologikoak) epe luzera izango dituen ondorioak ebaluatzeko.

Gainera, baliteke proiektuaren ondorioz indusketa-soberakin ugari sortzea, eta, beraz, ingurumenaren aldetik ebaluatu behar dira horien ondorioak.

Obra fasean, gainera, hots-kutsadurak eta hondakinen, isurien eta emisioen kudeaketa egokiak eragin ditzaketen inpaktuak baloratuko dira.

Zentzu horretan, zaratari dagokionez, obren eragin akustikoaren balorazioa jasoko da. Horretarako, kontuan hartu beharko dira azaroaren 17ko Zaratari buruzko 37/2003 Legean zein

urriaren 16ko 213/2012 Dekretuan, EAEn hots-kutsadurari buruzkoan, obretako zaratari buruzko xedapen espezifikoak. Aintzat hartu beharko dira obrako makineriaren potentzia akustikoa, zonakatze akustikoa eta gune bakoitzean kalitate akustikoari dagokionez ezarritako helburuak.

2.5. Proiektuaren kalteberatasuna

Istripu larriak edo hondamendi handiak gertatzeko arriskua dela eta proiektuak ingurumenean eragin ditzakeen ondorio kaltegarrien deskribapena, azterketa eta, hala badagokio, kuantifikazioa egingo da, baita istripu edo hondamendi horiek gertatzeko arriskuari buruzkoak ere. Helburu hori lortze aldera, proiektuari aplikatu beharreko arauei jarraituz egindako arrisku-ebaluazioen bitartez lortutako informazioa erabili ahal izango da.

Horrelako ezbeharrek ingurumenean sortzen dituzten kalte adierazgarriak prebenitzeko eta arintzeko aurreikusitako neurri guztiak bildu behar dira deskribapenean, baita halako larrialdietarako proposatzen diren prestakuntzari eta erantzunari buruzko xehetasunak ere.

Iritzen bada atal hori ez zaiola aplikagarria proiektuari, justifikazio-txostena erantsi beharko da.

2.6. Prebentzio-, zuzenketa- eta konpentsazio-neurriak proposatzea

Ingurumen-inpaktuaren azterketak ingurumen-inpaktu kaltegarri nagusiak murrizteko, desagerrarazteko edo konpentsatzeko proposatutako neurriak azalduko ditu ingurunekeko elementu bakoitzerako. Zuzenketa-neurriak espero diren inpaktuen ezaugarrien arabera proposatu eta doituko dira.

Inpaktuak prebenitzeko eta zuzentzeko pentsatutako ekintza bakoitza xehetasunez identifikatu eta deskribatuko da, bai ekintzaren diseinu eta kokapenari dagokionez, baita kutsaduraren aurkako prozedurei, arazketari eta ingurumenaren babes generikoari dagokionez ere. Deskribapenak xehetasun-maila nahikoa izan beharko du hautemandako ingurumen-inpaktuak modu eraginkorrean murriztu, desagerrarazi edo konpentsatzen direla bermatzeko, exekuzio-proiektuek izan ohi dituzten apartatuak barne hartuta: memoria, neurketen koadroa, obra-unitateen definizioa, aurreikusitako neurri bakoitzari dagokion aurrekontuko partida eta preskripzio teknikoaren agiria, bai eta hori guztia hobeto ulertzeko behar den kartografia ere. Neurriak obraren planean txertatuko dira, eta neurriak gauzatzeko egutegi koordinatu bat proposatuko da.

Zehazki, eta ezertan galarazi gabe aurreko apartatuetan eskatutako azterketen emaitzen ondorioz sartu beharko liratekeen beste neurri batzuk, prebentzio-, babes- eta zuzenketa-neurrien proiektuak neurri hauek hartu eta garatuko ditu, beste batzuen artean:

Natura-ondarea babesteko neurriak

- Proiektuaren diseinuarekin (lan-eremuen definizioa, etab.) eta obren exekuzioarekin (balizak, etab.) lotutako prebentzio-neurriak. Obren eraginpeko eremua balizatzea, sarbide osagarriak, metatzeak eta abar barne, obrak balizatutako eremua ez gainditzeko moduan. Mehatxatutako flora- eta fauna-espezieen intereseko lekuak babestea.
- Landaredia autoktonoa babesteko neurriak. Kendu beharreko zuhaitzak seinaleztatzeko aurreikuspena, ezinbesteko gutxienekoa izan dadin.
- Landaredi aloktono inbaditzailea desagerrarazteko neurriak.

- Prebentzio-neurriak (diseinukoak eta obretan kontuan hartzekoak) eta zuzenketa-neurriak, intereseko fauna-espezieei kalte ez egiteko. Bisoi europarrari (*Mustela lutreola*) dagokionez, adibidez, obren egutegia doitu (prebentzio-neurria) eta ibaiertzak lehengoratu (zuzenketa-neurria) beharko dira. Nolanahi ere, Bizkaiko Foru Aldundiak, espezieen kudeaketaz eta bisoi europarraren kudeaketa-plana aplikatzeaz arduratzen den organoa den aldetik, beharrezkotzat jotzen dituen neurri guztiak ezarri ahal izango ditu —bai obrak diseinatzeari bai exekutatzeari dagokienez—, espezie horien babesa bermatzeko.
- Fauna-komunitateen epe luzeko jarraipena egiteko beharrezkoak diren neurriak, proiektuak Oba eta Indusi ibaien dinamika aldatzea dakarten jarduketak barne hartzen baititu.

Sistema hidrologikoa eta hidrogeologikoa babesteko neurriak

- Jarduketak egingo diren zatietan uren kutsadura minimizatzeko neurriak, hala nola solido esekien ekarpenak eta makineria-parkeen eta instalazio osagarrien guneetatik datozen beste kutsatzaile batzuen isuriak isurtzea ekiditekoak. Ibilguaren barruko lanak «lehorrean» egin beharko dira.
- Metatze-guneak eta eremu osagarriak egoki kokatzea, zuzeneko nahiz jario bidezko kaltea ekiditeko.
- Makina-parkeak eta instalazio osagarriak egokitzeko neurriak (iragazgaiztea, drainatze-sarea, etab.).
- Obra-guneetan, eta batez ere indusketa-lanetako materialekin kargatutako kamioiek ibili behar dutela aurreikusten den irteeretan, ibilgailuak garbitzeko instalazioak ipini beharko dira dekantazio-putzuekin konektatuta. Azterketak azaldu beharko ditu elementu horien ezaugarriak, kokapen zehatza eta neurrien justifikazioa.

Paisaia-integraziorako eta eragindako lekuak lehengoratzeko neurriak

- Obrek aldi baterako eragindako gune guztietan ingurumena lehengoratzeko zuzenketa-neurriak.
- Sortutako hondakin-eraginak arintzeko konpentsazio-neurriak. Zentzu horretan, aukera ona da berma berriak egitea, ezponda etzan samarrak barne hartzen baitituzte eta gaur egun beste erabilera batzuk dituzten lurak ibairako berreskuratzea ahalbidetzen baitute. Era berean, proiektuaren eremuan, gaur egun ibaiertzeko landaretzarik ez duten edo interes baxuko landaretzak dituzten proiektatutako jarduketan eremu mugakideak lehengoratzeko eta landareztatzeak nabarmen lagun dezake interes handiko ibaiertzeko landaredi-orka bat garatzen, korridore ekologiko gisa duten funtzionaltasun ekologikoa indartuz.
- Zuzenketa- eta konpentsazio-neurriak ingurumena lehengoratzeko proiektu espezifiko batean bilduko dira. Proiektu hori uholdeetatik babesteko proiektuarekin lotuko da maila guztietan (aurrekontua barne), eta honako alderdi hauek zehaztuko ditu:
 - o Gainazal edo eremu bakoitzeko lehengoratzeko-prozesuetan erabili beharreko espezieak, landaketaren dentsitatea, aleen tamaina, ereintzen edo hidroereintzen konposizioa, neurketak eta proposatutako jarduketak

gauzatzeko eta landatutako eremuen mantentze-lanak bermatzeko beharrezkoak diren aurrekontu-partidak.

- o Landareztatzeko proposamena, gune bakoitzaren ezaugarriak kontuan hartuta.
- o Aurreikusitako mantentze-lanak: hutsarteak, ureztatzeak eta, hala badagokio, ongarriketak berritzea, besteak beste. Gomendatzen da mantentze-lan horiek obrak egin eta gutxienez 3 urtez luzatzea.
- Ibaiertzak landareztatzeko, haltzadi atlantikoaren berezko zuhaitz- eta zuhaixka-espezie autoktonoak erabiliko dira, eremuaren naturalizazio eta funtzionaltasun ekologiko handiagoa lortzeko.
- Landaketa-prozesuan, flora aloktonoaren inbasio-prozesuak ekiditeko neurriak barne hartuko dira, kontuan hartuz lur-mugimenduek landare mota horien zabalkundea erraztu dezaketela.
- Plano bat erantsiko da, proiektu-eskalan; bertan zehaztu eta irudikatuko dira landatuko diren gainazalak, kasu bakoitzean aurreikusi den tratamendua adierazita (ereintzak, landaketak, etab.).
- Lur-mugimenduak dauden bitartean, landare-lurra kenduko da eta bereizita pilatuko da, obrek eragindako inguruen lehengoratzeko eta landareztatzeko-lanak erraztearren.
- Eragindako belardi eta laborantza eremuetan dagozkien landaketak egingo dira, lurra landu ondoren, lurra ez trinkotzeko. Era berean, itxiturak eta lurzatietan dauden gainerako azpiegitura-elementuak (drainatzeak, etab.) ordeztu behar dira.
- Hala badagokio, eragindako laboreak birlandatuko dira, dagozkien kalte-ordainekin.

Herritarrei eragindako kalteak eta eragozpenak murrizteko neurriak

- Kalitate atmosferikoa babesteko neurrien proposamena, obra-faseko hautsa eta zaratak sortzea barne, bereziki kontuan hartuta obrak erabilera sentikorretatik hurbil daudela, hala nola etxebizitzak, ikastetxea eta zaharren egoitza.
- Funtzionamendu-aldian zarata-mailak minimizatzerako bideratutako neurrien proposamena.
- Obrak egin bitartean istripu larriak gertatzen direnean eta bertako biztanleei eragiten dienean jarduteko protokoloak.

Hondakinak kudeatzeko neurriak

- Obra-fasean zehar hondakinak kudeatzeko proposamena. Bilketa-, biltegiatze- eta tratamendu-sistemen deskribapena.

2.7. Ingurumena zaintzeko programa

Ingurumena zaintzeko programa bat eratuko da. Programa horren helburu nagusia ingurumen-inpaktuaren azterketan finkatutako kalitate-helburuak beteko direla bermatuko duen sistema bat ezartzea izango da, bertan adierazitako jarraibideekin eta zuzenketa-neurriekin batera.

Programaren helburuak zehaztuko dira, eta, helburu bakoitzarentzat, bildu beharreko datuak, erabiliko den metodologia, neurketa-puntuak (puntu horiek zehazki kokatzeko egoera-planoa eta krokisa barne) eta neurketen maiztasuna ere adieraziko da.

Kalitate-helburuak legediak edo oro har onartuta dauden azterketa teknikoek zehazten dituzten muga-balioen edo gida-balioen araberrakoak izango dira. Hala ere, proiektuak eragindako eremuaren xehetasun eta ezaugarriek hala eskatzen badute, balio zorrotzagoak ezarri beharko dira beharrezkoa irizten den parametroetan.

Era berean, dagokion aurrekontua gehitu beharko da, behar bezainbat banakatuta, proiektuaren garapenetik eratorritako eraginen jarraipen egokia egin ahal izateko. Proiektuari eta proiektuak ingurunean duen eraginari buruz jasotako datuen ondorioz beharrezkoak diren kontrolak gain, jarraian adieraziko diren kontrolak izan beharko ditu programak:

- Obrak okupatzen dituen mugen kontrola.
- Obrek irauten duten bitartean ur-ibilguen eta uren kalitatearen gaineko kalteen kontrola.
- Landarediaren gaineko eraginen kontrola.
- Mehatxupeko flora-espezieen gaineko kalteen kontrola.
- Ibai-dinamikaren aldaketak eragindako fauna-komunitateen epe luzeko kontrola eta jarraipena egitea.
- Obrako jardunbide egokien kontrola, hauek saihesteko: hondakin-isurketak, lurzoruaren edo uren kutsadura, olio-jarioen, zementu-esneen eta lur-mugimenduen ondorioz, eta biztanleei eragozpenak sortzea zarataren, hautsaren eta abarren ondorioz.
- Lur-mugimenduen eta indusketa-materialen kudeaketaren kontrola.
- Sortutako hondakinen kudeaketaren kontrola.
- Lehengoratzeko lanen kontrola.
- Aurreikusitako prebentzio-, zuzenketa- eta konpentsazio-neurrien eraginkortasuna egiaztatzeke beste kontrol batzuk.

Kontrol-puntuak kartografikoki islatu beharko dira.

2.8. Ingurumen-inpaktuaren azterketaren laburpena

Ingurumen-inpaktuaren azterketaren eta haren ondorioen laburpen-dokumentu bat idatzi beharko da, abenduaren 9ko 21/2013 Legeak VI. eranskinean ezarritako ezaugarriekin. Dokumentuan labur-labur eta edonork ulertzeko moduan bildu beharko dira proiektuaren izaerari buruzko informazioa, proiektuak inguruneari eragiten dion modua, eta aurreikusitako inpaktuak ekiditeko edo minimizatzeko proposatutako neurriak. Halaber, dokumentazio grafikoa sartzea ere gomendatzen da, jendeari informazioa emateko.

Hala badagokio, ingurumen-inpaktuaren azterketa egitean izan diren zailtasun tekniko edo informatiboak aipatu beharko dira.

3. Dokumentazioa aurkezteke jarraibideak

Euskadiko Ingurumen Administrazioaren abenduaren 9ko 10/2021 Legearen 77. artikuluan eta Ingurumen-ebaluazioari buruzko abenduaren 9ko 21/2013 Legearen 39.3 artikuluan xedatutakoaren arabera, egiaztapen batzuk egin ondoren, organo substantiboak ingurumen-organuari bidaliko dizkio ingurumen-inpaktuaren ebaluazio arrunta abiarazteke eskaera eta harekin batera aurkeztu beharreko dokumentuak, hala nola proiektuaren dokumentu teknikoak, ingurumen-inpaktuaren azterketa, informazio publikoaren eta kontsulten emaitza, eta jaso diren alegazio eta txostenen ingurumen-edukiari buruz sustatzaileak egin dituen oharren dokumentu bat, azaltzen duena nola hartu diren kontuan oharrok.

Dokumentazioa formatu digitalean eta xede horretarako egin diren jarraibideak betez aurkeztu behar da. Jarraibideak Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Sailaren webgunean daude eskuragarri (<https://www.euskadi.eus/eusko-jaurilaritza/ingurumen-ebaluazioa/>), atal honetan: Arloak > Ingurumen Ebaluazioa > Proiektuen ingurumen-inpaktua ebaluatzeko prozedura izapidetzea > Eskaerak aurkeztea.

Eskaerarekin batera aurkeztu beharreko dokumentazioa gidaliburuaren arabera egin eta aurkeztu beharko da. Gidaliburua ingurumen-organoaren webgunean dago eskuragarri, esteka honetan:

https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/eia/eu_def/adjuntos/2022_Dokumentuak-aurkezteko-GIDA_v4.pdf

Bigarrenena.– Ingurumen-inpaktuaren azterketaren irismen-dokumentuak lau urteko epean izango du balioa, hura sustatzaileari jakinarazi eta hurrengo egunetik aurrera. Dokumentuak balioa galduko du epe hori igaro eta organo substantiboari aurkeztu ez bazaio ingurumen-inpaktuaren azterketa, ingurumen-inpaktuaren ebaluazio-prozedura arrunta hasteko.

Hirugarrena.– Ebazpen honen edukia Uraren Euskal Agentziari jakinaraztea.

Vitoria-Gasteiz, 2024ko apirilaren 23a.

Ingurumen Kalitatearen eta Ekonomia Zirkularraren Zuzendaria

Javier Aguirre Orcajo